

Natalia Kolos

Kirovohrad National Technical University, Kirovohrad, Ukraine

The Peculiarities of Financial Results Distribution of Agricultural Enterprises

The purpose of writing a publication is to clarify the problems of accounting practices based on research supporting agricultural enterprises of Kirovohrad region.

The problem of formation of financial results traditionally paid much attention in theory of accounting. It is well known that the category of income is abstract: its size depends largely on the adopted methodology formation in the accounting system, based on the same methodology underlying interests of some people related to business processes.

In the context of the interests of owners, financial planning is necessary (both the current and future); it is appropriate to provide for internal regulations of the company. Reserve capital is intended to cover the losses of the reporting period, this insurance stock company, which provides an additional guarantee of obtaining a return on investment, covering both planned and unexpected losses, the payment of all liabilities of the enterprise in the absence of profit. Provisions implementing support function or restore stable equity. Business entities recommended to align with the requirements of financial planning and control system of analytical accounting in terms of reserve capital formation and use of financial results. It is necessary to take into account the peculiarities of agricultural production.

accounting, financial statements, profit distribution, reserve, biological assets

Одержано 15.11.14

УДК 657:378

Л.В. Кононенко, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

С.О. Кононенко, доц., канд. пед. наук

Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Післядипломна освіта бухгалтерів в Україні: проблеми та перспективи

В статті доведена необхідність перманентної післядипломної освіти сучасного бухгалтера з врахуванням проблем, які обумовлені сучасним економічним та соціальним становищем в Україні. Досліджено загальноприйняті міжнародні стандарти освіти бухгалтерів, які передбачають безперервне підвищення кваліфікації з обов'язковим складання відповідних іспитів та сертифікацією. Запропоновано впровадження державної сертифікації професійних бухгалтерів з дотриманням вимог міжнародних стандартів та норм професійної етики.

інтернаціоналізація, Комітет з міжнародних стандартів обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності, професійне призначення бухгалтера, сертифікація бухгалтерів

Л.В. Кононенко, доц., канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

С.А. Кононенко, доц., канд. пед. наук

Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Последипломное образование бухгалтеров в Украине: проблемы и перспективы

В статье обоснована необходимость перманентного последипломного образования современного бухгалтера с учетом проблем, которые обусловлены современным экономическим и социальным положением в Украине. Исследованы общепринятые современные международные стандарты образования бухгалтеров, которые предусматривают непрерывное повышение квалификации с обязательной сдачей соответствующих экзаменов и сертификацией. Предложено внедрение государственной сертификации профессиональных бухгалтеров с соблюдением требований международных стандартов и норм профессиональной этики.

інтернаціоналізація, Комітет по міжнародним стандартам учета, Міжнародні стандарти фінансової звітності, професійне призначення бухгалтера, сертифікація бухгалтерів

Постановка проблеми. Сучасне суспільство характеризується процесами інтернаціоналізації ринків капіталу, глобалізацією економіки та створенням транснаціональних компаній (ТНК), що обумовило необхідність розробки та впровадження міжнародних стандартів при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності. На світовому рівні для вирішення проблем в цій сфері був створений спеціальний Комітет з міжнародних стандартів обліку (IASB – International Accounting Standards Committee) [2]. Проте, незважаючи на той факт, що Комітетом з міжнародних стандартів обліку був розроблений комплекс Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), в якому зазначено норми та вимоги до ведення обліку та складання фінансової звітності, процес розробки і впровадження цих норм та вимог є перманентним. Це обумовлено тим, що сучасне бізнес-середовище постійно змінюється, виникають нові напрями, економічні інструменти, фінансові механізми тощо, які впливають на господарську діяльність підприємства і, відповідно, потребують адекватного відображення в системі бухгалтерського обліку. Все це обумовлює потребу як в розробці нових МСФЗ, так і трансформування діючих, тому на міжнародному рівні Комітетом з міжнародних стандартів обліку були розроблені «Принципи підготовки та подання фінансової звітності», на основі яких і здійснюється перманентна підготовка та модифікація МСФЗ. Саме ці обставини і обумовлюють необхідність перманентної освіти сучасних бухгалтерів як у світі, так і в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання застосування принципів і стандартів у бухгалтерському обліку знайшли відображення у працях вітчизняних та закордонних вчених: В.Г. Гетьмана, С.Ф. Голова, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Л.К. Сука, М.Г. Чумаченка, В.В. Ковальова, М.І. Кутера, М.Ю. Медведєва, В.Ф. Палія, О.В. Рожної, О.М. Островського, Я.В. Соколова, Й. Бетге (J. Baetge) та інших.

Значний внесок у розв'язанні проблем освіти бухгалтерів внесли праці вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: Б. Валуєв, С. Голов, В. Гетьман, В. Костюченко, А. Кузьмінський, М. Пушкар та інші.

Водночас, слід відмітити недостатність досліджень системи освіти бухгалтерів в умовах євроінтеграції, впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності та постійних змін в бізнес-середовищі.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у обґрунтуванні необхідності перманентної післядипломної освіти бухгалтера в умовах інтернаціоналізації та глобалізації економіки.

Виклад основного матеріалу. Сучасне суспільство характеризується перманентним зростанням інформаційних потоків, що обумовлено кількісними змінами в обсягах інформації, яка формується, передається та використовується в різних сферах діяльності. Це зумовлює виникнення єдиного всесвітнього інформаційного простору, який є новою формою організації інформації та інформаційних відносин.

Україна сьогодні знаходиться на початковому етапі формування окремих складових власного інформаційного простору. Економічна інформація є одним з його

пріоритетних сегментів, що зумовлено її базовою роллю в формуванні єдиної інформаційної системи.

Сучасне суспільство все частіше називають інформаційним, тобто таким в якому більшість працюючих зайнято виробництвом, зберіганням, переробкою та реалізацією інформації. Однією з основних складових системи інформатизації суспільства є економічні інформаційні системи. Ці системи відносяться до складних, тому що мають цілісну ієрархічну структуру з багатограними зв'язками та складними функціями управління. Сучасну систему управління підприємством, організацією, фірмою відрізняє складна інформаційна система, що пов'язано з обміном зовнішніх і внутрішніх інформаційних потоків, багатоваріантністю видів інформації, яка циркулює в системі управління. При цьому пріоритетна роль в даному процесі залишається за бухгалтерською інформаційною системою, що зумовлено формуванням саме в ній достовірної і повної інформації, як для облікових потреб, так і для аудиторів, аналітиків, економістів та менеджерів всіх рівнів [8, с. 226]. Тому підготовка бухгалтерської інформації повинна формуватися професійними бухгалтерами на високому професійному рівні з дотриманням норм професійної етики.

В сучасних умовах важливим фактором, який впливає на розвиток бухгалтерської професії є перехід підприємств і організацій України (одиниць бухгалтерського обліку) на міжнародні стандарти ведення обліку. Більшість сучасних вітчизняних бухгалтерів (за даними анкетування Кіровоградської області) не володіють глибокими знанням МСФЗ та навичками для їх застосування. Систематизований підхід до вивчення МСФЗ потребує координації зусиль державних органів, професійних організацій і вищих навчальних закладів. Суттєвою специфікою роботи бухгалтерів є широке і різноспрямоване коло користувачів даних бухгалтерського обліку (держава, власники, інвестори, адміністративний апарат, наймані працівники, самі бухгалтери), при цьому їх інтереси досить часто не тільки не співпадають, а й суперечать один одному. Слід зазначити, що професійне призначення бухгалтера полягає насамперед саме в інформаційному забезпеченні усіх користувачів неупередженою, об'єктивною та добросовісною бухгалтерською інформацією. Всі зазначені характеристики бухгалтерської інформації є достатньо суб'єктивними.

Так, Соколов Я.В. [9] зазначає, що процес представлення бухгалтерської інформації має чотири варіанти:

1. – дані зібрані добросовісно і вони достовірні (ідеальний);
2. – дані зібрані добросовісно, але вони недостовірні;
3. – дані зібрані недобросовісно, але вони достовірні;
4. – дані зібрані недобросовісно і вони недостовірні [9, с. 134].

Водночас необхідно враховувати вплив професійного судження бухгалтера на прийняття управлінських рішень. Всі ці обставини зумовили випуск у серпні 2006 року Радою з Міжнародних стандартів облікової освіти Міжнародної Федерації бухгалтерів інформаційного листа «Підходи до удосконалення й підтримки професійної компетентності, етики та відношень в освітянських облікових програмах», де здійснено узагальнення підстав важливості побудови освіти з етики [4, с.80]. При цьому як базис для впровадження основних вимог Стандарту Міжнародної освіти 4 «Професіоналізм, компетентність, етика та відношення» було розроблено проект Міжнародного положення з освітянської практики з метою забезпечення «рекомендаціями для удосконалення й підтримки професійної компетенції, етики та відношень» [10].

Крім того, до суттєвої проблеми у підготовці бухгалтерів в Україні можна віднести невідповідність системи післядипломної освіти бухгалтерів загальноприйнятим міжнародним стандартам, які передбачають безперервне підвищення кваліфікації бухгалтерів з обов'язковим складання відповідних іспитів. Для

вирішення цієї проблеми є доцільним розробка і впровадження державної програми післядипломної освіти і підвищення кваліфікації бухгалтерів з урахуванням міжнародних освітніх стандартів бухгалтерів та норм професійної етики. В світовій практиці є загальноприйнятим сертифікація бухгалтерів, що, на нашу думку, є доцільним і в Україні. Це надасть можливість як визначати результати післядипломної освіти, так і перманентно проводити підвищення кваліфікації професійних бухгалтерів. Впровадження державної сертифікації професійних бухгалтерів з дотриманням вимог міжнародних стандартів дозволить забезпечити високий рівень сертифікованих спеціалістів з бухгалтерського обліку, що буде сприяти зростанню довіри до даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності і підвищувати зацікавленість іноземних і вітчизняних інвесторів, що сприятиме зростанню інвестицій.

Проблема підготовки бухгалтерів на сучасному етапі посилюється процесами диференціації та інтеграції наук, які мають об'єктивний характер, що зазначається як вченими – економістами [5, 8], так і освітянами [1, 3].

Розвиток і становлення інформаційного суспільства передбачає насамперед існування єдиної інформаційної бази, що обумовлює необхідність узгодженості термінології в різних наукових сегментах єдиного інформаційного простору. При проведенні ретроспективного аналізу можна зробити висновок, що на початкових стадіях розвитку соціально-економічних відносин диференціація галузей знань не відбувалась (не існувало і розбіжностей в термінології – не було поділу на наукові сфери і взагалі термінології). Процес розвитку суспільства характеризувався диференціацією різних галузевих наукових напрямків, який здійснювався в межах вузького спеціального професійного призначення, що було цілком логічно і доцільно на відповідному етапі розвитку як наук, так і соціально-економічних відносин. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується інтеграцією різних галузей знань на рівні термінології. Слід зазначити, що при цьому не спостерігається злиття різних галузей знань, кожна з них продовжує виконувати свої функції та вирішувати свої завдання. Проте, як вже зазначалось, історично склалося, що в процесі розвитку різних напрямків знань в них вже виникла специфічна термінологія. Крім того, досить часто один і той самий термін в різних наукових секторах має різні значення.

Слід зазначити, що економічні науки характеризуються як значною невизначеністю в термінології, так і невиправданим використанням паралельної термінології. Наприклад, при викладанні макро- і мікроекономіки (на перших курсах вищої школи) використовують терміни «засоби виробництва» і «предмети виробництва». При подальшому навчанні при вивченні основних курсів («Теорія бухгалтерського обліку», «Фінансовий облік», «Аудит», «Організація обліку» тощо) цим термінам відповідають основні засоби та матеріали. Проблема посилюється ще й тим, що на сьогодні існує різна термінологія відповідно до різних цілей застосування, наприклад, «основні засоби», «основні фонди». Передумовою проблем, пов'язаних з диференціацією облікової системи і виокремлення такої її складової як управлінський облік, теж є суперечливість застосування термінів. Отже, постає питання узгодження термінології на всіх етапах підготовки як сучасного бухгалтера так і економіста взагалі. При використанні універсального термінологічного апарату буде не тільки оптимізований процес підготовки бухгалтерів, але й посилиться взаємозв'язок обліку з функціями аналізу, планування, контролю, що дозволить оптимально використовувати системний підхід при створенні автоматизованої управлінської інформаційної системи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Сучасна система післядипломної освіти бухгалтерів, що склалася в Україні в загальному вигляді не відповідає загальноприйнятим міжнародним стандартам. Так, згідно міжнародних

стандартів передбачається безперервна освіта бухгалтерів з обов'язковим складанням відповідних іспитів та сертифікацією через певні проміжки часу. Це обумовлено тим, що як на світовому рівні, так і на рівні окремо взятої країни (у тому числі і України), особливість і складність підготовки бухгалтерів посилюється тим фактом, що сучасне бізнес середовище постійно змінюється, виникають нові напрями, економічні інструменти, фінансові механізми тощо, які впливають на господарську діяльність підприємства і, відповідно, потребують адекватного відображення в системі бухгалтерського обліку. Крім того, при підготовці бухгалтерів виникає проблема яка пов'язана з тим, що економічні науки характеризуються як значною невизначеністю в термінології так і невиправданим використанням паралельної термінології, що обумовлює необхідність узгодження термінології на всіх етапах підготовки як сучасного бухгалтера так і взагалі економіста. Використання універсального термінологічного апарату при підготовці бухгалтерів (економістів) призведе не тільки до оптимізації процесу підготовки, але й посилить взаємозв'язок обліку з функціями аналізу, планування, контролю (та його розуміння), дозволить оптимально використовувати системний підхід при створенні автоматизованої управлінської інформаційної системи.

В сучасних умовах, що склалися в Україні, є доцільним розробка і впровадження державної програми післядипломної освіти і підвищення кваліфікації бухгалтерів з урахуванням міжнародних освітніх стандартів бухгалтерів та норм професійної етики з узгодженням термінології на всіх етапах підготовки. Впровадження державної сертифікації професійних бухгалтерів з дотриманням вимог міжнародних стандартів дозволить забезпечити високий рівень сертифікованих спеціалістів з бухгалтерського обліку, що буде сприяти зростанню довіри до даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Список літератури

1. Бордовская Н. В. Педагогика : учеб. для вузов / Н. В. Бордовская, А. А. Реан — СПб. : Изд-во «Питер», 2000. — 304 с. — (Серия «Учебник нового века»).
2. Гетьман В.Г. Международные стандарты финансовой отчетности / В.Г. Гетьман - М.: Финансовая академия при Правительстве РФ, 2013 р. – 611 с.
3. Колбіна Т. В. Формування міжкультурної комунікації майбутніх економістів: теоретико-методологічний аспект : монографія / Т. В. Колбіна — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2008. — 392 с.
4. Костюченко В.М. Інтегрування етики в управління та практику обліку: огляд проекту РМСОО «Підходи до удосконалення й підтримування професійної компетентності, етики та відношень в освітнянських облікових програмах» / В.М. Костюченко // Кодекс етики професійних бухгалтерів: досвід, реалії, перспективи. Доповіді на міжнародній конференції 31 травні – 1 червня 2007 р. – К: ФПБАУ, 2007. с. 80 – 88
5. Медведев М.Ю. Общая теория учета: естественный, бухгалтерский и компьютерные методы./ М.Ю. Медведев – М.: Издательство «Дело и сервис», 2001. – 752 с.
6. Рожнова О.В. Единое учетное информационное пространство Современные аспекты бухгалтерского учета в России и Болгарии / О.В. Рожнова // Российско-болгарский сборник научный статей. - М.: Финансовая академия при Правительстве РФ, 2003. – с. 48-64.
7. Савченко В.М. Професійна та прикладна етика бухгалтера: місія, кодекс, вчинки / В.М.Савченко, С.Н. Грішкіна, Л.В Саловська // Кодекс етики професійних бухгалтерів: досвід, реалії, перспективи. К 67. Доповіді на міжнародній конференції 31 травні – 1 червня 2007 р. – К: ФПБАУ, 2007. - с. 133 – 137
8. Саловська Л.В. Теорія бухгалтерського обліку в контексті становлення інформаційного суспільства / Л.В. Саловська // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2007. - Вип. 6, т. 2 (99) – Хмельницький, 2007. – С. 225-228
9. Соколов Я.В. Достоверность и добросовестность составления бухгалтерской отчетности / Я.В. Соколов // «Бухгалтерский учет». – 1999. - №12. – С. 87 – 90
10. International Education Standard 4 “Professional Value, Ethics and Attitudes” [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ifac.org/sites/default/files/ies-4-professional-values.pdf>

Lesya Kononenko

Kirovohrad National Technical University, Kirovohrad, Ukraine

Sergey Kononenko

Kirovohrad State Pedagogical University named after Vladimir Vynnychenko, Kirovohrad, Ukraine

The Postgraduate Education of Accountants in Ukraine: Problems and Perspectives

Modern society is characterized by the internationalization of capital markets, globalization of the economy and the creation of transnational companies. It caused the need for the development and implementation of international standards in accounting and financial reporting. The purpose of the study is to justify the permanent postgraduate education of accountants in terms of internationalization and globalization of the economy.

The current system of postgraduate education of accountants, which have been established in Ukraine in general terms do not meet accepted international standards. Thus, according to the international standards, it is necessary to provide the continuing of education of accountants with mandatory relevant examinations and certification at regular intervals. This is due to the fact that at the global level and at the level of individual countries (including Ukraine), the feature training of accountants and complexity is compounded by the fact that the current business environment is constantly changing. There are new areas of economic instruments, financial mechanisms, etc., that affecting on the business enterprise and, therefore, requiring for adequate reflection in the accounting system. There is also a problem that stems from the fact that economic science is characterized as a large uncertainty in the terminology and unjustified use of parallel terminology, and it required to harmonize the terminology at all stages.

The development and implementation of national programs of postgraduate education and training of accountants with international educational standards and accounting professional ethics agreement with terms at all stages of training is appropriate in the present conditions in Ukraine. The implementation of state certification of professional accountants in compliance with international standards will ensure a high level of certified specialists in accounting and will help to increase confidence in the accounting data and financial statements.

internationalization, committee of the international accounting standards, international financial reporting standards, professional accounting designation, certification of accountants

Одержано 15.11.14

УДК 657.37:657.446

Г.І. Кузьменко, канд. екон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Події після дати балансу, пов'язані з податковими відносинами підприємства: сутність, види та порядок розкриття

Розкрито склад інформації про податкові відносини підприємства, яка повинна бути віднесена до категорій подій після дати балансу, з урахуванням вимог податкового законодавства. Класифіковано події та обставини, пов'язані з податковими відносинами підприємства, які виникли після дати балансу, за такими групами: ті, що підтверджують обставини, які існували на дату балансу, та ті, що вказують на обставини, які виникли після звітної дати. Запропоновано механізм їх висвітлення в примітках до фінансової звітності.

фінансова звітність, події після дати балансу, податкове законодавство, податкові відносини